

Nota Afschrijvingsbeleid van het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard

1 januari 2021
2020.09031

1. Inleiding

In deze nota is het beleid met betrekking tot het activeren van kosten en het afschrijven daarvan opgenomen. Dit beleid is gebaseerd op de Waterschapswet, hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit en de overige regelgeving die van toepassing is op de waterschappen zoals bijvoorbeeld de notities van de Commissie BBV (Besluit begroting en verantwoording).

De ingangsdatum van deze nota afschrijvingsbeleid is 1 januari 2021. Hiermee komen de nota Afschrijvingsbeleid 2017 (vastgesteld door de VV op 28 september 2016) en de nota Beperkter Activeren van uren 2014 (vastgesteld door de VV op 27 november 2013) te vervallen.

2. Begrippenkader

a. Vast actief.

Alle uitgaven voor zaken die langer dan een jaar ten dienste van het hoogheemraadschap staan, worden geactiveerd. Dit heeft tot gevolg dat de betreffende uitgaven niet in hun totaliteit als kosten in de exploitatierekening worden verantwoord, maar op de balans worden gebracht. Dit worden ook investeringen genoemd. Alleen de rente en afschrijvingslasten die met de uitgaven samenhangen worden gedurende de gebruiksduur ten laste van de exploitatie gebracht. Uit praktische overwegingen wordt een ondergrens gehanteerd voor te activeren bedragen. Binnen de vaste activa worden drie balansposten onderscheiden: immateriële, materiële en financiële vaste activa.

b. Immateriële vaste activa.

Dit zijn activa die niet stoffelijk zijn en evenmin als financiële vaste activa kunnen worden aangemerkt. Een andere omschrijving van het begrip is kapitaaluitgaven waar tegenover geen bezittingen staan. Dit zijn met name uitgaven in verband met het afsluiten van geldleningen, bijdragen aan activa in eigendom van derden en kosten van verkiezingen.

c. Materiële vaste activa.

Dit zijn kapitaaluitgaven waar tegenover bezittingen staan.

Tot de materiële vaste activa behoren o.a. gronden, gebouwen, inventaris, waterkeringen, watergangen, zuiveringstechnische werken en overige duurzame bedrijfsmiddelen.

d. Financiële vaste activa.

Tot de financiële vaste activa van een waterschap behoren de aan derden beschikbaar gestelde financiële middelen met een looptijd van één jaar en langer. Het gaat met name om aan derden verstrekte langlopende geldleningen en langlopende deelnemingen van het waterschap.

e. Waarderingsgrondslag.

De waarderingsgrondslag is de wijze van waarderen van de activa. In het Waterschapsbesluit worden de verkrijgings- en vervaardigingsprijs genoemd als mogelijke waarderingsgrondslagen.

f. Verkrijgingsprijs.

Dit is de inkoopprijs van een vast actief.

- g. Vervaardigingsprijs.
Dit zijn de aanschaffingskosten van grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (toegerekende personeelslasten inclusief de kosten van de ondersteunende functies).
- h. Afschrijven.
Door middel van afschrijvingen wordt aangegeven op welke wijze een vast actief in waarde vermindert als gevolg van het gebruik. De voorschriften geven dan ook aan dat op de vaste activa jaarlijks moet worden afgeschreven. De categorie 'grond' is de enige categorie waar niet op hoeft te worden afgeschreven, op alle andere investeringen moet worden afgeschreven.
- i. Lineaire afschrijvingsmethode.
Bij deze afschrijvingsmethode wordt een jaarlijks gelijkblijvend bedrag afgeschreven.
- j. Afschrijvingstermijn.
Van elke investering moet worden bepaald in hoeveel termijnen (jaren) deze wordt afgeschreven. De afschrijvingstermijnen moeten worden gebaseerd op de verwachte gebruiksduur van het actief.
- k. Boekwaarde.
Dit is de aanschafwaarde van een actief verminderd met de afschrijvingen.
- l. Restwaarde.
Een investering kan aan het eind van de gebruiksduur nog een bepaalde waarde vertegenwoordigen, dit wordt de restwaarde genoemd.
- m. Financiële lease.
Bij financiële leasecontracten is de kredietverstrekker (lessor) juridisch eigenaar van het geleasede object maar kan (door middel van een aankooptie) het economisch eigendomsrecht overgaan op de kredietafnemer (lessee).
- n. Operationele lease.
Bij operationele leasecontracten blijft de kredietverstrekker (lessor) juridisch en economisch eigenaar van het geleasede object.

Artikel 1. Investeringsen

1. Investeringsen worden geactiveerd, ze worden dan als vaste activa gepresenteerd op de balans van het hoogheemraadschap.
2. Onderhoudskosten mogen niet worden geactiveerd.
Onderhoud is erop gericht een actief in goede staat te houden en er voor te zorgen dat dit gedurende de looptijd goed blijft functioneren.
3. Renovaties die de gebruiksduur van het object verlengen na afloop van de looptijd (zogenaamd levensduur-verlengend onderhoud) kunnen wel worden geactiveerd.

Artikel 2. Het drempelbedrag

1. Er zijn geen wettelijke voorschriften omtrent een minimum activeringsbedrag.
2. Uitgaven die langer dan één jaar ten dienste van het hoogheemraadschap staan mogen worden geactiveerd. Er wordt daarbij een drempelbedrag gehanteerd. Deels om de schuldenpositie beperkt te houden en deels uit een oogpunt van administratieve doelmatigheid.
3. Het hoogheemraadschap hanteert een drempelbedrag van € 50.000.
4. Uitgaven voor materieel en voor hard- en software zijn hierop de enige uitzonderingen. Daarvoor hanteren wij een drempelbedrag van € 10.000.
5. In voorkomende gevallen mag het dagelijks bestuur afwijken van de onder (3) en (4) genoemde grensbedragen en ook uitgaven van een lager bedrag activeren.

Artikel 3. De waarderingsgrondslag

1. Vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs- en vervaardigingsprijs.
2. Het hanteren van de actuele waarde is niet toegestaan (artikel 4.66 van het Waterschapsbesluit).
3. In de vervaardigingsprijs wordt geen rente opgenomen over het tijdvak van vervaardiging van het actief.

Artikel 4. Activeren van personeelslasten.

1. Het hoogheemraadschap voert een terughoudend beleid ten aanzien van het activeren van personeelslasten. De reden hiervoor is de wens om de schuldenpositie beperkt te houden.
2. Voor het activeren van personeelskosten worden de volgende voorwaarden gesteld:
 - (a). in het kredietvoorstel staat expliciet dat het te voteren bedrag inclusief personeelskosten is;
 - (b). in de raming van het krediet wordt rekening gehouden met de (interne) kosten van voorbereiding en toezicht;
 - (c). er moet sprake zijn van een materieel vast actief; uren besteed aan immateriële activa of financiële activa worden niet geactiveerd;
 - (d). Het betreft uren van medewerkers (zowel inleenkrachten als eigen personeel) die zijn aangesteld om te functioneren als projectleider of als projectmedewerker bij investeringsprojecten.
3. In het uurtarief wordt rekening gehouden met een toeslag voor ondersteunende kosten (zoals kosten van huisvesting en automatisering).

4. Personeelslasten mogen niet afzonderlijk worden geactiveerd (dan zou immers een immaterieel actief ontstaan), maar zij mogen wel worden meegenomen in de kosten van de vervaardiging van een materieel actief. Er moet een aanwijsbare relatie zijn tussen de personeelslasten en de vervaardiging van het actief.
5. Wanneer de personeelslasten voor investeringen in het kader van een subsidieregeling door een derde partij worden vergoed, dan worden (in afwijking van lid 2) deze kosten altijd meegenomen in de kosten van de investering en geactiveerd.

Artikel 5. Bijdragen van derden.

Bijdragen van derden die in directe relatie staan met het actief worden daarvan in mindering gebracht (artikel 4.65 lid 2 van het Waterschapsbesluit). Over het investeringsbedrag minus de bijdragen wordt afgeschreven.

Artikel 6. Gebruik van reserves bij investeringen.

1. Het is niet toegestaan om middelen uit een reserve in mindering te brengen op de investering, het bruto bedrag wordt geactiveerd.
2. Voor zover er reserves zijn ten behoeve van investeringen (dat komt weinig voor), dan worden de kapitaallasten van de investering gedurende de looptijd geheel of gedeeltelijk gedekt door jaarlijkse onttrekkingen aan deze reserves.

Artikel 7. Leasecontracten

1. Leasecontracten kunnen worden onderscheiden in financiële lease en operationele lease.
2. Objecten die op grond van een financiële leasecontract worden geleased worden als reguliere activa beschouwd en gewaardeerd tegen nominale waarde.
3. Objecten die op grond van een operationele leasecontract worden geleased worden jaarlijks uit de exploitatie gefinancierd. De daarmee verband houdende verplichtingen worden in de toelichting op de balanspost vermeld.

Rente

Artikel 8. Voorzien in de financieringsbehoefte

1. De vaste activa worden gefinancierd met diverse financieringsmiddelen (kort en lang vreemd vermogen, reserves en voorzieningen. Deze middelen worden aangewend voor het geheel van de investeringsportefeuille. Er worden dus geen financieringsmiddelen geoormerkt voor bepaalde investeringen (geen projectfinanciering).
2. Voor het toerekenen van de rentelasten aan de programma's en producten wordt gebruikt gemaakt van de rente-omslagmethode. Daarvoor wordt een rente-omslagpercentage vastgesteld; dat is gebaseerd op de verwachte gemiddelde rente van de lening-portefeuille.
3. Doordat het hoogheemraadschap reserves en voorzieningen heeft, hoeft er bij een gegeven omvang van het activabestand minder te worden geleend dan anders het geval zou zijn. Dit voordeel komt tot uiting in een lagere omslagrente ten gunste van de desbetreffende kostendrager (watersysteemtaak, zuiveringstaak of wegentaak).

Artikel 9. Grondslag van de renteverrekening

1. De rente, die in enig jaar aan de producten wordt toegerekend, is gebaseerd op de boekwaarde per 1 januari van dat jaar.
2. Er wordt slechts rente toegerekend voor zover de objecten zijn opgeleverd en in gebruik zijn genomen. Er wordt geen rente toegerekend over objecten in aanbouw.

Afschrijven

Artikel 10. Startmoment van afschrijven

1. Indien een investeringsproject is afgerond, het actief in gebruik is genomen, het proces-verbaal van oplevering is ondertekend en de fase van de nazorg is ingegaan wordt het project gereed gemeld en geactiveerd.
2. De afschrijving start in de maand volgend op de eerste oplevering van het actief.
3. De afschrijving van de kosten van de nazorgfase start in de maand volgend op de maand van afronding van de nazorgfase.
4. In de jaarrekening wordt gerapporteerd over alle investeringskredieten die in het betreffende boekjaar zijn afgesloten.

Artikel 11. Afschrijvingsmethode

1. Door middel van afschrijvingen wordt aangegeven in welke mate een actief in waarde vermindert als gevolg van het gebruik.
2. De afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar (artikel 4.67 lid 1 van het Waterschapsbesluit).
3. Versneld of vertraagd afschrijven louter op basis van financiële argumenten is niet toegestaan.
4. De investeringen worden volgens de lineaire methode afgeschreven.
5. Het hoogheemraadschap hanteert geen restwaarden, investeringen worden volledig afgeschreven.
6. Indien in een specifiek geval de voorkeur uitgaat naar een andere wijze van afschrijven (bijvoorbeeld op basis van annuïteiten), dan dient dit gemotiveerd ter besluitvorming worden voorgelegd aan het algemeen bestuur.
7. Bij de bepaling van de afschrijvingsduur wordt gebruik gemaakt van de tabel in de bijlage.
8. In de gevallen, waarin deze tabel niet voorziet, of in wanneer het wenselijk is om af te wijken van de tabel, legt het dagelijks bestuur dit in het kredietvoorstel ter besluitvorming voor aan de verenigde vergadering.

Artikel 12. Toepassing van de componentenmethode.

Indien de verschillende samenstellende delen van een actief een heel verschillende technische of economische levensduur hebben en afzonderlijk kunnen worden vervangen, wordt de componentenmethode toegepast. De componentenmethode houdt in dat verschillende samenstellende delen van een materieel afzonderlijk worden afgeschreven op basis van de afschrijvingsduur, die voor dat deel geldt.

Artikel 13. Latere aanpassing van de afschrijvingsduur.

1. De afschrijvingstermijn kan worden verlengd, indien de feitelijke economische of technische levensduur gebruiksduur bij nader inzicht langer is dan de eerder bepaalde afschrijvingsduur.
2. De afschrijvingstermijn moet worden verkort, indien de feitelijke economische of technische levensduur gebruiksduur bij nader inzicht korter is dan de eerder bepaalde afschrijvingsduur.
3. Besluiten tot een aanpassing van een afschrijvingsduur worden genomen door de Verenigde vergadering, tot uiterlijk het einde (31 december) van het begrotingsjaar waarin de wijziging ingaat.
4. Wanneer een dergelijk besluit wordt genomen, dan worden de bestaande (restant)boekwaarden niet herrekend, maar over de langere dan wel kortere gebruiksduur afgeschreven.

Artikel 14. Desinvesteringen

1. Een actief dat buiten gebruik wordt gesteld wordt afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling, indien de restwaarde lager is dan de boekwaarde (artikel 4.68 lid 3 van het Waterschapsbesluit).
2. Als een investering wordt verkocht en de opbrengstwaarde is hoger / lager dan de boekwaarde, wordt er een boekwinst / boekverlies gegenereerd.
Deze boekwinst / boekverlies mag niet worden verrekend met de kosten van de vervangingsinvestering, maar dient in het jaar van de verkoop als opbrengst / kosten in de exploitatie te worden verantwoord.
3. Indien besloten wordt om een object buiten gebruik te stellen en af te stoten dan moet afwaardering plaatsvinden indien de marktwaarde naar verwachting lager is dan de boekwaarde. Wanneer een actief daadwerkelijk wordt bestemd voor verkoop dan moet overboeking plaatsvinden naar de voorraden. Een eventueel verkregen opbrengst wordt als incidentele bate verantwoord in de jaarrekening.

Artikel 15. Financiële vaste activa

1. Financiële vaste activa zijn uitzettingen met een oorspronkelijke looptijd van één jaar of langer. (leningen, deelnemingen en effecten)
2. Financiële activa worden op de balans opgenomen tegen de nominale waarde of (in geval van effecten) de verkrijgingsprijs.
3. Op financiële vaste activa wordt in principe niet afgeschreven, alleen aflossingen verminderen de waarde van het actief.

Artikel 16. Immateriële vaste activa

1. Immateriële vaste activa zijn evenals de materiële activa niet financieel van aard. In tegenstelling tot materiële vaste activa zijn ze echter niet stoffelijk (niet tastbaar).
2. De volgende immateriële activa worden onderscheiden:
 - a. Bijdragen aan activa in eigendom van derden.
 - b. De kosten van verkiezingen.
 - c. Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen zoals provisies, kosten van notariële akten en het saldo van agio en disagio.
 - d. De kosten van overige immateriële activa (Planvorming, onderzoek en ontwikkeling, peilbesluiten, leggers).

3. Bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen worden geactiveerd, mits de uitgaven uitgaan boven de activeringsgrens (€ 50.000) en mits voldaan is aan de voorwaarden, die artikel 4.64 van het Waterschapsbesluit stelt.
Dit betekent dat op straffe van terugvordering verzekerd dient te worden dat de derde daadwerkelijk een actief realiseert dat bijdraagt aan de publieke taak, zoals dat door de verstrekker en de ontvanger van de bijdrage is overeengekomen. Dit dient dan ook als harde voorwaarde in de overeenkomst tot bijdrage opgenomen te worden.
4. Bijdragen aan particulieren tot een bedrag van € 50.000 worden niet geactiveerd c.q. in 1 jaar afgeschreven. Voor bijdragen aan rechtspersonen in de private sfeer wordt een afschrijvingsduur van 5 jaar gehanteerd.
Bijdragen aan gemeenten voor het realiseren van activa, die van belang zijn voor de uitvoering van waterschapstaken (zoals rioolgemaal en persleidingen) worden (maximaal) afgeschreven in de periode, die bij de betrokken overheid wordt gehanteerd.
5. De aan derden betaalde kosten van verkiezingen en de bijkomende kosten van ons hoogheemraadschap worden afgeschreven over een periode van 4 jaar.
6. De kosten voor de opstelling van beleidsplannen en beleidsverkenningen (programmakosten) worden niet geactiveerd.
7. De kosten voor het onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief mogen worden geactiveerd, wanneer de plannen betreffende het actief al redelijk omlijnd zijn, de plannen uitvoerbaar zijn en de kosten goed zijn in te schatten (projectkosten; voorbereiding en toezicht). In die gevallen mag alleen worden geactiveerd, wanneer voldaan wordt aan de criteria, die zijn beschreven in artikel 4.
Deze kosten zullen dan niet een afzonderlijk actief gaan vormen, maar zij zullen deel uitmaken van het te realiseren actief.

Artikel 17. Administratieve verwerking.

1. De staat van activa (een onderliggende toelichting bij de balans) geeft aan welke activa in gebruik zijn. Het gaat daarbij zowel om de objecten, die nog een boekwaarde hebben (waarop dus nog afgeschreven wordt) als om de afgeschreven objecten.
2. De informatie in de staat van activa moet juist en volledig zijn. Er moet op basis van de staat van activa kunnen worden geconstateerd, of de activa nog aanwezig zijn en of zij in goede staat zijn. Een heldere omschrijving is een voorwaarde om dit te kunnen doen.
3. Een splitsing naar locatie kan voorkomen. Wanneer een investering op meerdere locaties wordt gedaan, dan zijn er meerdere vermeldingen in de staat van activa.
4. Een uitzondering kan worden gemaakt voor verzamelobjecten in de sfeer van de roerende activa, waarbij alle bestedingen uit een bepaald jaar in de staat van activa als één object worden staan vermeld (bij voorbeeld computers).
In dat geval zorgt de organisatie ervoor, dat er een specificatie van de afzonderlijke objecten beschikbaar is.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 2 lid 5. Uitzonderingen op de drempelbedragen.

De reden voor het opnemen van dit artikel is de behoefte om gelijksoortige gevallen gelijk te behandelen. Uitzonderingen kunnen wenselijk zijn wanneer van een groep van gelijke objecten een deel boven de activeringsgrens van € 50.000 blijft en een deel eronder valt. Of wanneer er een krediet is toegekend van € 50.000 en de realisatie net iets lager uitkomt. Het toestaan van uitzonderingen is voorbehouden aan het dagelijks bestuur.

Artikel 4 lid 2 en lid 4. Activeren van personeelslasten.

Naast dit VV-besluit wordt er jaarlijks een interne instructie opgesteld, wie wel en wie niet uren mag schrijven ten laste van de investeringskredieten. Ook wordt beschreven om welke kredieten het gaat. Dragend criterium voor het tijdschrijven is, dat de medewerker een rechtstreekse bijdrage levert aan het project. Zo mogen de projectcontroller en de projectadministrateur tijd schrijven op het project, mits zij een substantiële hoeveelheid tijd aan het project besteden en rechtstreeks bijdragen aan de kwaliteit van de projectbeheersing en de externe verantwoording. Voor zover zij algemeen ondersteunde werkzaamheden uitvoeren (opstellen van organisatie-brede instructies en organisatie-brede overzichten) mogen de uren niet op het project worden geschreven.

Artikel 12. De componentenmethode.

De werking van de componentenmethode kan het beste worden geïllustreerd aan de hand van het volgende voorbeeld. De vervaardigingsprijs van een kantoorgebouw kan worden gesplitst in een deel voor het gebouw (af te schrijven in 40 jaar), een deel voor de dakbedekking (af te schrijven in 20 jaar) en een deel voor de cv-ketel (af te schrijven in 15 jaar). Wanneer deze differentiatie niet zou worden toegepast en het geheel inclusief de dakbedekking en de cv-ketel in 40 jaar zou worden afgeschreven, zou het niet zijn toegestaan om – wanneer de eerste cv-ketel na 15 jaar zou moeten worden vervangen – deze vervanging opnieuw te activeren. In dat geval zou er immers na de vervanging twee maal een cv-ketel in de activa voorkomen: éénmaal als onderdeel van de totale investering en éénmaal in de vorm van de latere vervanging. Daardoor wordt er een onjuist beeld gegeven van de waarde van de activa en van de omvang van het eigen vermogen.

Artikel 16. Immateriële vaste activa

Onder bijkomende kosten voor het hoogheemraadschap vallen bijvoorbeeld de communicatiekosten (Art. 16 lid 5).

BIJLAGE. De afschrijvingstabel

Omschrijving activagroep	Afschrijving in jaren
Bijdrage activa in eigendom van openbare lichamen	5
Bijdrage activa in eigendom van overigen	5
Bijdragen aan gemeenten voor rioolgemalen *	25
Bijdragen aan gemeenten voor persleidingen *	30
Waterschapsverkiezingen	4
Gronden	0
Terreinen	15
Vervoermiddelen	7
Machines en vaartuigen	8
Apparaten en werktuigen	5
Bedrijfsgebouwen bouwkundig	40
Bedrijfsgebouwen mechanisch-elektrisch	15
Bedrijfsgebouwen meubilair, elektrisch en veiligheidsvoorzieningen	10
Woonruimten bouwkundig	40
Woonruimten mechanisch-elektrisch	15
Woonruimten meubilair, elektrisch en veiligheidsvoorzieningen	10
Primaire waterkeringen	40
Overige waterkeringen	30
Watergangen en duikers	40
Gemalen bouwkundig	40
Gemalen mechanisch-elektrisch	15
Gemalen elektrisch	10
Beschoeiingen *	20
Rioolgemalen bouwkundig	40
Rioolgemalen mechanisch-elektrisch	15
Rioolgemalen elektrisch	10
Persleidingen	40
Zuiveringsinstallaties bouwkundig	40
Zuiveringsinstallaties mechanisch-elektrisch	15
Zuiveringsinstallaties elektrisch	10
Slibverwerkingsinstallaties bouwkundig	40
Slibverwerkingsinstallaties mechanisch-elektrisch	15
Slibverwerkingsinstallaties elektrisch	10
Wegen	20
Wegbruggen	40
Overige bruggen	30
Vaarwegen en havens	40
Software	6
Hardware en overige materiële vaste activa	5

** (bijdragen aan gemeenten voor rioolgemalen), (bijdragen aan gemeenten voor persleidingen) en (beschoeiingen) zijn nieuw met ingang van de begroting 2021. De afschrijvingstermijnen van de bijdragen aan gemeenten voor rioolgemalen en persleidingen wijken af met onze eigen afschrijvingstermijn. Dit komt omdat elke overheidsinstantie zelf de afschrijvingstermijn mag bepalen. Afschrijvingstermijnen tussen gemeentes en waterschappen maar ook tussen waterschappen onderling kunnen daardoor verschillen.*